cõmendatã. ꝙ ſi pſumitur pro via cõuen=
tionis aut altera ſi fuiſſent acceptate ꝙ de=
diſſent pacẽ eccleſie. multo amplius hoc exiſti
mare ↄuenit de acceptione libera via ceſſi=
onis. ꝙ ſi poſt oblationẽ tuã charitatiuã
Altera ps contumaciter renuiſſet pagere.
ipa de ſe ſuaqꝫ ſalute vidiſſet/tu liberatus no
biſcũ. tu glorioſus. tu ab omibus re ⁊ noĩe
bñdictus euaſiſſes. ¶ Verũ ignoſce pater
ſancte/ſi nimis vrget celſitudinẽ tuã multi
loquiũ zeli mei. talia ego non ad dãnandũ
ſed hortãdum pronũcio. quatinus q̇ pacẽ
eccleſie proſequunt̃/ nõ inculpes ſiniſtris
interpretationibus. quaſi deprauato anĩo
erga te vel dignitatẽ tuã moneãt̃. quatinus
pterea cõdeſcendẽte te capite noſtro ad hu
milẽ mẽbrorum voluntatẽ inſtar xp̃i. ambule
mus omnes vno aĩmo. vno paſſu. vna via
donec occurrat nobis pax vera. in eo q̇ fe=
cit vtraqꝫ vnũ. domĩo noſtro ieſu xp̃o. q̇ ẽ
deus benedictus ĩ ſecula ¶ Quid ſupereſt
agere o ſorores. dũ ps inueĩt vtraqꝫ cauſaſ
tum excuſatiõis ꝓprie tũ accuſatiõis alie=
ne: qua rõne põt hoc fieri etiã ſi tu beniuo
lentia tãto niſu conareris vt ps excuſanda
cẽſeret̃ ſed neqꝫ in tã cõtrarijs iudicijs vide
ri pñt accidi. Et o ſanctiſſima mater eccl'ia
cui ſnĩe interim ceſſura es/quã amplexabe
ris quã ꝓbabis: xp̃iana r̃ſpublica/int̃ has
ↄtentiones animoſas ⁊ icertas quid aget:
inter ea quo ſe vertet/quali poterit regimĩe
gloriari. Dudum cõtentionibus pomptio ⁊
Julio ceſare ciuilibus armis romana reſ=
publica neutrius ptẽ ꝓbans remãſerat in
medio deſolata cũ Cathone qui nulli ſit̃r
pti fauens erat. Ita em̃ dicit ſeneca. Utrũ
vero ſimile ſit in ſciſmate noſtro tãto dete=
riori q̃to anime mors ꝙ corpis plus hor=
roris hꝫ non determino. vtinã veniat dñs
q̇ ⁊ illuminet abſcondita tenebrarum. ⁊ poſi=
ta in lucẽ complcat in ope parum quidem
videre eſt ſi nõ datur operari. Hoc q̇dẽ ſo
lum relictum videt̃ vt quia cũ ignoramuſ
quid agere debeamus humano cõſilio cõ=
fugiamus ad diuinũ niſi vobis aliud o ſoro
res videat̃. ¶ Beniuolẽtia. Mihi beniuo
lentie idem prorſus eſt iudiciũ frater vt nul
lis accuſatis maliuole ſicut obſeruare (ni=
ſi me fallit amor tui) ſtuduiſti ↄuertamus
nos ad dominũ. q̃tinus ad nos cõuertat̃.

Ambulãs ſup aq̃s preſentis fluctuatiõis
ventis imperãs ⁊ mari ⁊ fiat eo iubẽte trã=
quillitas. q̇d tacita recogitas ſoror nr̃a di=
ſcretio. dic et tu q̇ cenſes agendũ. ¶ Diſcre
tio. ⁘ Ego vero hoc idẽ nihilominus ne tẽ=
ptari videatur deus. conari decꝫ nos ad la
borem ſi forte pijs attemptationibus aſpiret
deus vires. ¶ Zelus. ⁘ Veriſſime ſuades
p meã fidẽ o ſoror diſcretio. ſaluberrime et
diuine. vis igit̃ vt ea prelia que penes nos
ſeruamus recondita ſup hoc negocio pro=
feramus in mediũ. tum in medio d̃ medio
pacis inueniendo. tum de concilio ſic vel
nõ celebrãdo. tum de pape accuſatiõe et ex=
cuſatione cum reliquis. illorũ em̃ inſpectõ
dare poſſet occaſionem ſapientibus ꝓfun
diora cogitandi. ¶ Diſcretio. ⁘ Video te
frater ad ingeniũ redis totus flãma es/ne
quis non velle foras erumpe. ſcio q̇ tu lo=
queris/illa quodã impetu magis proiecta
ſunt ꝙ digeſte ordinata/ſine ſtilo ſine limi
tatiõe. Attñ ſi ita fert animus tuus nec cõ
peſci poteſt/tu in alia nobiſcũ contione ea
ꝓpone. nos ſecedere ad alia tempus vocat
⁊ verba tua (vt aſpicis) iã popularis ↄtio
iã ſcolaſticus cetus. iã curia regalis expec=
tat. tuã rẽ ergo age ⁊ bene habe. ¶ Zelus.
⁘ Polliciti memor obedientia vltro. ⁊ tu
bene habeas ſoror. nec vllo vnq̃ ĩ negocio
me deſere. tu quoqꝫ ſpiritu o germana be=
niuolentia. procul omnis a nobis ⁊ ceteris
maligna ꝑuerſitas exturbet̃ ⁊c.

Finit.

Sequtur epiſtola criſtianiſſimi regis frãcie iuſtificatiua ſubtractionum factarũ a Petro de luna non obſtante obedientia ſuo ꝓdeceſſori/et ſibi quãdoqꝫ preſtita.

KArolus dei gratia frãcorũ
rex vniuerſis chriſti fideli=
bus ſalutem in domino/et
ad eã quã ſumopere deſide
ramus eccleſiaſticã vnionẽ
vnanimit̃ aſpirare. Pax ec
cleſiaſtica que ſuo vnico et
certo chriſti vicario coniungere debet vni
uerſa membra populi chriſtiani ſcḋm ipſius
xp̃i ⁊ apoſtoli ſui documentum/dum oliꝫ
poſt mortem felicis recordatiõis Greg. pa

pe vndecimi ꝯturbari cepiſſet dũqꝫ ſciſma
ꝑniciosum monſtrum horrendũ ingẽs in
eadem eccleſia ſuboꝛiri cerneret/ex cauſis
toto oꝛbe notiſſimis. xp̃ianiſſimus tunc ac
p̃clariſſime memoꝛie ꝓgenitoꝛ noſter Ka
rolus quintus ſuaſus multis vehementi-
buſqꝫ rationibus deliberauit adherere ob-
edientiam p̃ſtare illi quẽ collegiũ cardina-
lium iureiurando aſſeruit in via ⁊ in moꝛ-
te atqꝫ publicauit ſe canonice in ſummum
pontificem ⁊ veꝝ chꝛiſti vicariũ ſponte/et
concoꝛditer elegiſſe. ¶ Arbitrabatur nãqꝫ
veriſimilit̃ idẽ ꝓgenitoꝛ noſter vt erat tot⁹
feruẽs in zelo domus dei/⁊ ex ſua fide pia
alios diiudicãs ꝙ ceteri principes ac p̃la-
ti cũ vniuerſo clero ⁊ pplo/ꝓtinus obedi-
rent cõſimilit̃/dũ electionẽ hmõi ꝑ collegi
um p̃fatum cardinaliũ ſufficienter eis inno
teſceret/rite fuiſſe celebratã/ſꝫ alit̃ eueniſſe
dudũ iã deploꝛam⁹. neqꝫ em̃ potuerũt vſqꝫ
hodie dicti cardiales hoc ꝑm. Nos idcir-
co cernẽtes/experientia tpeqꝫ docẽtib⁹ ꝙ hec
obediẽtia p̃ſtita inualida erat ad tollẽduꝫ
funditus ſciſma peſtiferꝫ qḋ in exilium gra
uiſſimũ pacem deſideratiſſimã ⁊ optimaꝫ
detruſerat. deliberamus eandẽ pacẽ ad ꝓ-
priũm cubile ſuũ qḋ eſt eccl̃ia velut ad ſuã
regionẽ ꝑ alias vias totis conatuũ viribuſ
reducere. hinc ꝯcilia crebra: hinc legatiões
laboꝛioſiſſime ac ſumptuoſiſſime ꝑ omẽs
pene xp̃ianitatis regiones frequẽtate/tã-
dem aſpirante deo via ceſſionis vtriqꝫ con
tendentiũ ꝓ reuerſiõe pacis turpiter exulã
tis inuenta eſt cõpendioſioꝛ abſqꝫ vlla du-
bitatiõe expedientioꝛ iudicata. Hãc ꝓinde
viã cũ omni ſolennitate preſentari fecimuſ
ſucceſſoꝛi illius cui progeĩtoꝛ noſter (ſicut
cut diximus) obedientiã preſtiterat q̃ obe
dientiã/iõ maxime poſtmodũ ab eodẽ ſuc
ceſſoꝛe ꝑ tpe ſubtraximus qꝛ nõ ſatis apte
ꝑ vie ceſſionis cõpẽdiũ videbat̃ velle pa-
cẽ reducere/poſtpoſitis diſceptationũ inter-
minabiliũ amfractib⁹ ⁊ ingreſſibilib⁹ alia-
rũ viaꝝ labyrinthis At vbi viſus ẽ nobis
ad ſalubꝛioꝛa ſe ꝯuertiſſe cõſilia. rurſus abſ
qꝫ oĩ mutabilitatis culpabil' nota/obediui
mus eidẽ/ita tã aĩo noſtro gerentes/ſi ⁊ q̃-
diu hec obediẽtia nr̃a ñ obſtaret eccl'iaſtice
vnioni. queadmodũ in cõcilio vltimo eccl
ſie regni noſtri. meminimus ſatis datũ in-
telligi. neqꝫ em̃ voluim⁹ vnq̃ ſcient̃ (neqꝫ
fas ẽẽ credim⁹) obediẽtiã p̃ſtare cuiqꝫ moꝛ
taliũ in pacis vniuerſal' p̃iudicium. in ſciſ
matis fomitẽ. in diſcoꝛdie inſtr̃m. Et o ſa
lutifer xp̃e princeps pacis/q̃diu iã queſiui
mus pacẽ ⁊ nõ venit. Expectauimus tp̃s
medele/tp̃s. ſ. iurate ꝯuentiõis vtriuſqꝫ cõ
tendẽtiũ ꝓceſſione celebranda. Et ecce tur
batio. ¶ Animaduertite hec dñi prin-
cipes xp̃iani quibus eſt doloꝛi talis tan-
taqꝫ matris diſſipatio. Attendite inſuꝑ vo
bis ⁊ vniuerſo popl'o xp̃iano vos ſacri põ
tifices in quo poſuit vos ſpiritusſanct⁹ epi
ſcopos regere eccl'iam dei q̃ acquiſiuit ſan
guine ſuo. Attendite q̃ſumus. nolite diſſi
mulanter agere/vbi depopulat̃ gregẽ chꝛi
ſti miſer[ ] mõis/tẽpeſtas hec ſeuiſſima hoc
rendaqꝫ voꝛago. Exurgat in vnuꝫ popul⁹
vniuerſus tollere ḋ medio ſui defoꝛmiſſi-
mũ hoc poꝛtentũ vñ fit in obpꝛobꝛiũ ho
ſtibus incredulis ꝓpꝛijſqꝫ aĩabus dãnatio
nis eterne diſcrimẽ aptũ. decidat vel inui-
tus vnus aut alt̃ imo vtriqꝫ cõtendẽtiũ ab
occupata ſede petri potꝰ q̃ vnitas eoꝝ cõ-
tentione depeat. Nã dũ neutri ppl'us obe
diet. neut̃ ampli⁹ de primatu vel fruſtra cõ
tendet neqꝫ audiet̃ vltra vox illa crudeliſſi
me feie/nec mihi nec tibi. ſed diuidat̃. ſꝫ il
la pie matris: date illi infantẽ viuuꝫ. Nos
v̊o qui nihil ita poſt anime ſalutẽ deſidera
mus. q̃ videre ſereniſſimã pacis faciẽ/nr̃iſ
effulgere tpibus/iudicamus ex p̃miſſoꝛũ ⁊
ſimiliũ ꝯſideratione nullũ ad pñs patẽ va
lidi⁹ in tã deſꝑato malo remediũ/q̃ ꝙ nec
ter ꝯtendẽtiũ aut ſibi foꝛte ſucceſſoꝛũ/p̃ſtet̃
deinceps obediẽtia a ppl'o xp̃iano/deficiẽ-
te ſiquidẽ fomento tãtus ignis iſte inferna
lis in ſe tandẽ deficiens dãte deo collabet̃.
Quapꝛopt̃ p̃cedẽtib⁹ ⁊ habitis ſuꝑ hoc vi
cibus repetitis. magnis ⁊ maturis delibe-
rationũ ꝯcilijs cũ ſapientib⁹ ꝑitis ⁊ deuo-
tis hoĩbus deũ ⁊ eoꝝ ſalutẽ gerẽtibus pꝛe
oculis Nos vt eccl̃ia regni noſtri ac delphi
natus viennẽ. ꝑ nobis ⁊ ſubditis noſtris eo
rundẽ regni ⁊ delphinatus decreuimus ta
lem amplecti neutralitatẽ ĩ feſto aſcẽſionis
ꝓxime venturo/niſi intereã nob̃ vltro pax
aduenerit. p̃ceſſuri nihilominus vlteri⁹ aſ
ſidua ſolicitudine cum alijs principibus ⁊
catholicis omĩbus. donec euulſo ſciſmate

pax placetur∴ Quod ſi mirabuntur forſan
aliqui ex aliter affectatis vnde nobis iſta li
cent/attendāt potius ꝙ hāc nobis legē fa=
cit ipa que legez neſcit/dura neceſſitas.im=
mo ⁊ filialis pietas que ꝑ medios etiaz ig
nes ⁊ gladios/mrēm talem ita collaboran
tem/eripe conaretur. Ecce morbus inuete
ratus et putridus q̇ ex fomentis leuiori in
deteriora quotidie velut cancer ſerpit.ſi er=
go ferramentū cauteriſans adhibeat̄/nul=
lus recte culpauerit. Demū ꝓ hac neutra=
litate ī vnū tractāda/pricipes ac magnates
vtriuſqꝫ obedientie cōmoda celeritate con
gregari nō poſſent nullo ſuo queſum⁹ cō=
temptui deputet ius ꝑtis noſtre/quā ꝓba
biliſſima rōne ꝑlibatus ꝓgenitor noſter ⁊
nos hactenus fuim⁹ īſecuti/ī hac neutrali
tate cōdemnatum vel depſſum/cū nūc nō
de iure huius vel illius/ ſed decedēdo iuri
vero vel p̄tenſo/ꝓ vnione conſequēda res
agatur. ¶ Quāobrē vos omnes ⁊ ſimiles
hortamur in xpo. ⁊ ꝑ eā ꝙ de immaculata
ſponſe ſue eccleſie laceratōne feda. compaſ
ſionem geritis obteſtamur arripite nobi=
ſcum validū hoc et efficax ſicut expectam⁹
ī dei v̓tute peſtis huius exterminiū vt de=
negatio hec obedīe vtriqꝫ contendentium
afferat nobis tandē ꝑpetuā vnanimēqꝫ ob
edientiā ſub vno ⁊ certo xpi vicario/quati
nus ſeruiamus deo ī pulcritudie pacꝭ ⁊ re=
quie opulenta. In quorū omniū fidez ⁊ te
ſtimonium preſentes lr̄as noſtri ſigilli feci
mus munimine roborari. Datū Pariſius
die.xij. Januarij. Anno dn̄i. M.cccc.vij.
⁊ regni noſtri.xxviij.

Eiuſdem ſermo habitus corā cōcilio conſtañ. in dominica qua erat feſtum ſancti Anthonij.

Nuptie facte ſunt ī cha=
na galilee ⁊ erat mat̄ Je
ſu ibi. Scriptū eſt origina=
liter Joh.ij. ⁊ recitatū in e=
uāgelio dn̄ice currentꝭ: qd̓
ad honorē glorioſiſſimi pa
tris anthonij cui⁹ hodie ce
lebritas agit̄ īferius deducet̄. Sꝫ dū nup=
tie facte ſunt ī chana galilee. erat mater Je
ſu ibi. Aſſis ⁊ tu pia mater Jeſu nobiſcuz
in hoc ſacro cōcilij loco vbi eſt myſtice cha
na galilee/vbi allegorice fiunt nuptie. In
terpretatur eīm chana zelus/ ⁊ galilea tranſ
migratio. Eſt autem hic zelus trāſmigra=
tionis. ſed quo ⁊ vnde∴ Nimirum ex hoc
mūdo ad prem ex chana in hieruſalez que
edificatur vt ciuitas. qr ꝑegrinamur a do=
mino nec habemus hic ciuitatem manen=
tem ſed futuram inquirimus/que eſt hie=
ruſalem mater noſtra. ¶ Vides inquit be
nedictiſſima mater Jeſu. quemadmoduz
celebratur ſinodaliter ī hac myſtica chana
galilee in hoc ſacro cōcilij loco digniſſima
nuptiaꝝ xpi ieſu filij tui ⁊ eccl̓ie copulatio
Ad quid ita∴ ſane quatinus eccl̓ia ſponſa
agni/neqꝫ laceret̄ ampli⁹ ſciſmate/neqꝫ dec̄
peto erroib⁹/neqꝫ deformata maneat vici=
orū feditate. ¶ Aſſis igitur ad has nupti=
as o Maria. Aſſit ⁊ fili⁹ tu⁹ ieſus cū diſci=
pulis ſuis ſanctis oībus/ inuitat⁹ ꝑ nobis
a nobis. quo veniēte cōmutet̄ obſecram⁹
apud nos aſſidētes in his nuptijs/aq̄ gra
uis ⁊ inſipida ſapientie terrene animalis ⁊
dyabolice. in vinuz optimū ſapīe ſalutaris
qd̓ nos ebria quadā ſobrietate letificet/cor
roboret ⁊ ſit in nobis vinū germinans vir
gines/hoc eſt virginales puras ⁊ integras
affectiones. impleant̄ ydrie cordiū aqua la
crimoſe cōpunctionis. Fiat hoc intercedē=
te te o ſacer heremi cultor Anthoni glori=
oſiſſime fili mr̄is eccl̓ie ac ī vniuerſa t̄ra no
minatiſſime cui⁹ hodie ſolemnitas celebrat̄
Fiat ⁊ hoc inſinuante ⁊ petēte te btiſſima ⁊
miſericordiſſima mater ieſu mat̄ ſalutis ꝙ
ideo ſalutamus depromentes ſuauiſſimū
illud gabrielis epithalamiū dū in palatio
virginal̓ vteri tui nupſit humanitati diui
nitas. Aue gratia plena dominus tecū
¶ Nuptie facte ſunt in chana galilee ⁊
erat mater Jeſu ibi. Si dicam ꝙ ſentio pa
tres apoſtolici patres deo amabiles et ſpe
ctabiles domini/tanta myſterioꝝ preſen
tis euangelij maieſtate tanta dicendorum
numeroſitate ſuffundit̄ ⁊ premit̄ mee mē=
tis acies inualida vt qd ꝑmū dicā qd omit
taz vix diſcerno∴ Cadit in me illud narciſ=
ſi philocapti iuuenis apud naſonem ⁊ ad
fontem inopez me copia fecit. Ecce nuper
in ipo meditationis mee ſecreto dum pre=
ſentis euangelij verbis intenderem appa=
ruit ipſum velut fons illimis ⁊ nitid⁹/fōs